

INNSPILL TIL OPPSTARTSVARSEL
Forskrift om snøskuterløyper, Åfjord kommune

Under er innkomne merknader og innspill sammenfattat og vurdert. Sammenfattingen er ikke uttømmende, og for ytterligere detaljer vises til vedlagte høringsuttalelser i fulltekst. Foreslått løype berører kun tidligere Åfjord kommune, og merknader som gjelder tidligere Roan kommune er derfor ikke tatt med.

Tabell 1 Merknader fra sektormyndighetene

Høringsinstans og merknad	Vurdering
Statsforvalteren i Trøndelag 06.04.21 Landbruk Løypene må ikke legges slik at de kommer i konflikt med nøkkelbiotoper i skog (MIS-figurer). Det bør legges til en buffer i de tilfeller løypene ligger tett inntil nøkkelbiotoper. Det vil ofte være aktuelt å bruke deler av de samme traseene i forbindelse med hogst og tømmertransport. Sambruk av traseene av snøscooter og skogsmaskiner vil skape farlige situasjoner og det kan dermed bli behov for å stenge deler løypa for snøscooterkjøring i perioder. Kommunen bør vurdere å ta inn i forskriften at løypenettet kan stenges dersom det er behov for det i forbindelse med hogst. Klima og Miljø Viser til uttalelse til høring av løypeforslag i brev datert 8.1.2018. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag påklaget løypeforslag inn mot Dåapma i 2018 med følgende begrunnelse: <i>«Av hensyn til det svært viktige friluftslivsområdet Teksjøen/Dåapma og at den foreslåtte løypa blir liggende i et større område uten store tekniske inngrep, vil vi frarå at det åpnes for ei snøskuterløype østover fra Habroheia-Botnlia-Botnan i retning Dåapma. Dersom kommunen likevel tar denne delen av løypa inn i forskriften, ønsker Fylkesmannen å bli underrettet for å vurdere og påklage vedtaket.»</i> Settefylkesmannen i Møre og Romsdal opphevet deler av løypa i klagebehandlingen. Forslaget som nå har kommet er delvis det samme som forslaget som ble sendt på høring i 2017. Klima- og miljøavdelingen kan ikke se at vi skulle ha en annen holdning til trasé 2 enn vi hadde i 2018. Et vedtak hvor man etablerer trasé 2 må forventes påklaget. Samfunnssikkerhet Det må lages en risiko- og sårbarhetsanalyse som må hensyntas i utformingen av forskriften. Spesielt viktig vil normalt skred og områder med islagte vann være. NVE er fagmyndighet på disse områdene. Kommunen er den som definerer om ROS analysen er dekkende og identifiserte tiltak hensyntas. Reindrift Området for planlagt snøskuterløype ligger i Fovsen Njaarke sijte (Fosen reinbeitedistrikt). Sijten er delt i to siidaer (driftsgruppe nord og sør) som driver atskilt gjennom hele året. Løypeforslaget berører den nordlige sijten. Løypa berører ikke direkte sentrale vinter- og vårbeiter. Vinterbeiter i nærområdet ligger grovt sett vest for fv. 715 og vestre Haukvassheia, mens vårbeitene er nord for Skurvvatnet.	Løypene berører ingen kartlagte nøkkelbiotoper (MIS-figurer). Løypene berører i liten grad skog, og sambruk anses som ikke aktuelt. Mulighet for stenging i forbindelse med hogst (sikkerhetshensyn) tas likevel inn. Den nye løypertraseen berører fremdeles område avsatt som svært viktig friluftsområde. Det er imidlertid stor forskjell på sommer- og vinterbruk av disse områdene. Kommunen anser at hensynet til reindriftsinteressene her veier tyngre enn hensynet til lite benyttede friluftslivsområder og naturmangfold. ROS-analyse er utarbeidet. Løypa er avklart med reinbeitedistriktet og i tråd med deres ønsker.

Forskrift om snøskuterløyper, Åfjord kommune

Høringsinstans og merknad	Vurdering
Fovsen Njaarke sijte har svært store utfordringer med hensyn til areal, blant annet grunnet utbygging av vindkraft. I tillegg kommer spredt fritidsbebyggelse og områder med betydelig utfart. De tyngste inngrepene er av nyere dato, og vi kan anta at konsekvensene av disse enda ikke er klarlagt. Selv om et område ikke er kartfesta som for eksempel vinterbeite pr i dag, vil disponeringen av området kunne endre seg over tid. I tillegg vil beiteforhold vinterstid også i en normalsituasjon kunne endre seg fort, og områdene vil få endret status. Alle snøskuterløyper i reinbeiteområder må ha et eget punkt i løypeforskriften som sikrer at reindrifta kan stenge løypene når forholdene tilsier det.	Forskriften inneholder et slikt punkt.
Trøndelag fylkeskommune 26.03.21 Kulturminner eldre tid De foreslåtte snøskuterløypene er ikke i konflikt med kjente automatisk fredete kulturminner i riksantikvarens kulturminnedatabase Askeladden. Etablering av snøskuterløyper skal ikke medføre inngrep i terrenget, men vi minner allikevel om den generelle aktsomhetsplikten etter § 8 i kulturminneloven. Dersom man oppdager noe som kan være et automatisk fredet kulturminner skal arbeidet stanses og Trøndelag fylkeskommune varsles. Friluftsliv Friluftslivet risikerer å bli skadelidende når snøskuterløyper er etablert, ikke minst som følge av eventuell ulovlig kjøring med utspring i løypene. Det er et viktig nasjonalt mål å skjerme natur- og friluftslivsinteresser mot unødvendig støy og andre belastninger ved motorisert ferdsel. Det betyr at kommunen ved fastsetting av løypene skal ta særskilt hensyn til støy og andre ulemper for friluftslivet. Trøndelag fylkeskommune er regional friluftslivmyndighet og vil minne om at det er press på arealene også på Fosen, både fra nye vindmølleparker, hytte- og veibygging og oppdrettsanlegg. Inngrepsfrie områder reduseres. Det er forventet en befolkningsøkning i Trøndelag, og slik er det viktig å ta vare på både eksisterende og ikke minst framtidige friluftsområder. Kommunene bør holde store, sammenhengende vinterfriluftsområder frie for snøskuterløyper. Ifølge veilederen til Miljødirektoratet bør ikke kommunene legge snøskuterløyper i viktige eller svært viktige friluftslivsområder slik de er kartlagt etter Miljødirektoratets metodikk. Kartleggingen og verdsettingen av disse områdene er det kommunen selv som har vært ansvarlig for. Medvirkning Det bør legges opp til en bredere involvering enn det som er tilfellet så langt. Interesseorganisasjoner som idrettslagene, Fosen Turlag og Forum for natur og friluftsliv i Trøndelag bør involveres. Det er også naturlig at nabokommunene blir involvert.	Tas til orientering Løypene antas å redusere ulovlig kjøring. Det er tatt hensyn til støy og ulemper for friluftslivet ved å legge løypa langt unna preparert skiløype. Tas til orientering Kartlegging er gjennomført med bakgrunn i bruken sommerstid. Disse involveres ved høring av forskriften.
Sametinget 30.03.21 Sametinget har utarbeidet en planveileder som konkretiserer hensyn som bør tas i planarbeidet for å sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv, jf: Lov om planlegging og	Tas til orientering

Forskrift om snøskuterløyper, Åfjord kommune

Høringsinstans og merknad	Vurdering
byggesaksbehandling § 3-1. I veilederen er det beskrevet hvilke hensyn Sametinget mener må ivaretas i planarbeid etter plan- og bygningsloven. Vi viser også til brev av 20.10.2017 fra Miljødirektoratet til kommunene om planlegging av snøskuterløyper og hensynet til reindriften. Snøscooterløyper har konsekvenser for reindriften. Fra Sametingets side forutsetter vi en reell og nær dialog med reindriften i området om saken. Dette både i forhold til vedtak av løypenettet og de enkelte løypetraséene, og i forhold til utforming og vedtak av løypeforskrift.	Det har vært dialog med reinbeitedistriktet
NVE 15.03.21 Generelt Været kan skifte brått i fjellet vinterstid og det må forventes at også ikke-fjellvante folk, herunder barnefamilier, vil benytte scooterløypene. Det påhviler derfor kommunen et særlig ansvar å tilrettelegge for tryggest mulig løyper. Kommunen er kjent med den internasjonale skredskalaen og det er viktig at det ikke bare planlegges for finvær og de laveste faregradene men at det lages et løypenett som er robust nok til også å kunne benyttes i ruskevær uten at dette går på bekostning av sikkerheten. Hvis dette ikke er mulig å oppnå må kommunen vurdere å opprette et system for varsling og stenging av løyper under dårlige værforhold. Sistnevnte krever at kommunen til enhver tid har tilgjengelig snøskredfaglig kompetanse. En slik ordning vil også kunne oppfattes som at kommunen ønsker å ta på seg et særlig ansvar i forhold til sikkerheten for brukerne. Skredfare Kommunen skal ta hensyn til sikkerheten for de som kjører og andre. For å ivareta denne forskriften må traseene vurderes opp mot faren for snøskred. - «Skredutsatt terreng» er både terrenget der skred kan løsne og alt terreng som ligger innenfor mulig utløp av skred. Begge disse er avhengig av de aktuelle stabilitetsforholdene i snødekket, noe som gjør definisjonen av «skredutsatt terreng» problematisk når ikke akseptkriterier er angitt. - Selv om bratt terreng (> 30°) normalt er nødvendig for utløsning av snøskred, er det dokumentert tilfeller der snøskred har startet i moderat bratt terreng (25 - 30°). Slike tilfeller gjelder særdeles dårlige vær- og stabilitetsforhold, det som tilsvarer faregrad 5 - meget stor (på den internasjonale skredfareskalaen). Slike dårlige forhold utgjør erfaringsmessig ca. 1 % av vinterdagene Traseer over regulerte magasin/kryssing av vassdrag I framtida må det forventes flere og større regnflommer, tidligere snøsmelteflommer, hyppigere vinterisganger og økt snøskred- og sørpeskredfare. Disse endringene innebærer at det må utvises økt varsomhet både ved planlegging av- og ferdseil i snøscooterløypene. Vann og bekker som tidligere kunne krysses trygt hele vinteren og langt ut over våren ser mange steder allerede ut til å være mer usikre enn tidligere pga varmere klima. Vi anbefaler kommunen i størst mulig grad å unngå å legge løypene over regulerte magasin og vassdrag uten faste kryssingspunkter.	Tas til orientering Tas til orientering Løypene legges ikke i bratt terreng. GPS data fra prøvekjøring er benyttet som grunnlag for å vurdere bratthet. Tas til orientering. Løypa stenges når den nedre delen blir snøfri. Det er en total høydeforskjell på 340 m. Det er ikke regulerte magasin i området.

Forskrift om snøskuterløyper, Åfjord kommune

Høringsinstans og merknad	Vurdering
Statens vegvesen 11.03.21 Vi har ingen merknader til forslaget utover at det er Trøndelag fylkeskommune som vegeier som behandler søknad om kryssing og nærføring langs fylkesveg. Statens vegvesen har utarbeidet et forslag til veileder, men den er foreløpig ikke en del av vår formelle håndbokserie. Vi mener likevel at veilederen kan være til nytte, og vi tillater oss å vise til del 3 om snøskuterløyper og veg, og omtale av krav til friskt ved kryssingsområder, samt nærføring, til offentlig veg. (Vi har forventninger om at dette legges til grunn i kommunens praksis og håndheving av den kommunale forskriften.	Tas til orientering

Tabell 2 Merknader fra andre

Høringspart og merknad	Vurdering
Fosen Naturvernforening 23.03.21 Vi betrakter det slik at de aller fleste er mest interessert i å oppleve fjellet uten snøskuterstøy. Spesielt viktig blir det nå å bevare et av de siste, og det beste, av de gjenværende stille områder i Åfjord. Området rundt er omkranset av 6 store vindkraftanlegg. Undersøkelser fra de kommuner som har deltatt i den tidligere forsøksordningen viser også at folk flest ikke ønsker en mer liberal snøskuterpolitikk. Erfaringer viser at kjøring i rekreasjonsløype kommer i tillegg til annen ulovlig kjøring. Dette viser at Åfjord kommunes ønsker om å kanalisere frikjøringa til rekreasjonsløypene antagelig ikke vil oppnås. Det blir flere snøskutere i kommunen, og ikke alle vil kun kjøre betalte turer i løypa. Erfaringer fra den midlertidige løypa viser at det foregår en god del ureglementert kjøring langs traseen. Viser til andre steder hvor ulovlig kjøring har blitt et så stort problem at flere grunneiere ikke lenger ønsker skuterløyper. Snøskuterkjøring er ikke noe som folk flest utøver. Det er kun noen få prosent av befolkningen. Resten, og det er allmennheten, ønsker å oppleve fjellet i sin naturlige stille tilstand med kun variasjoner i årstider, vind og vær. De fleste etterspør uberørt natur og stillhet og ønsker ikke å møte snøskuterkolonner når de er på en skitur innover mot Dåapma. Friluftsfolket er ikke organisert i klubber og kommer ikke frem i medlemslister eller statistikk. Området som tenkes benyttes til snøskuterløype er et av de mest attraktive utfartsområdene for skifolket. Mesteparten av de kartlagte friluftslivsområdene bli støyforurenset med over 40 dB. Hensynet til friluftslivet skal tillegges spesielt stor vekt når snøskuterløyper skal planlegges, derfor vil det være forskriftsstridig å etablere disse løypene. Av det foreslåtte løypenettet vil ca. 35% bli liggende i det som er kartlagt til svært viktige friluftslivsområder, og nesten alt resterende er lagt i område som er kartlagt som viktig friluftslivsområder. Trase 2 er nesten i sin helhet lagt i det som er karakterisert som svært verdifullt friluftslivsområdet inn mot Dåapma og ender ca. 2 km unna dette som må regnes som hjertet av Fosen. Området var også tidligere foreslått som nasjonalpark.	Tas til orientering

Forskrift om snøskuterløyper, Åfjord kommune

Høringspart og merknad	Vurdering
Hele løypenettet vil stort sett bli liggende i tidligere inngrepsfrie naturområder, INON område 1 og 2, og vil komme helt inntil de siste rester av villmarkspregede natur på Fosen ved Dåapma. Løypene blir liggende inntil tre naturreservat og vil komme i konflikt med vernebestemmelsene for Tekssjøen naturreservat. Det er flere skiløyper og turmål innover til Dåapma og det er i tillegg en del hytter. Disse områdene er karakterisert som områder med spesielle opplevelseskvaliteter (Melby 2011). Det er spesielt mange som foretrekker skituren fra Momyra til Dåapma vinters tid. Det er svært uheldig hvis dette blir trase for snøskuter. Snøskuterkjøring vil virke negativt på områdenes naturmiljø. Marginene er små for overlevelse for mange arter i den harde vintertid. Naturen er i en svært sårbar tilstand om vinteren med kulde og liten mattilgang. I tillegg er vinteren ekstra snørik med mye løssnø i marka i disse områdene. Det er derfor uheldig å påføre fugler og dyr en ekstra stresspåkjenning på denne tiden. Deler av den midlertidige løypa er lagt i område som ikke er kartlagt som verdifullt, men her er det avdekket hele 3 storfuglområder med spillplasser, og disse krever at en holder en avstand på 1000 meter. Spillplasser vil bli ødelagt. Utvidet kjøretid som starter 09:00 og varer til 22:00 gjør det enda verre. Andre kommuner som har etablert snøskuterløyper har fastsatt varsonhetssoner i radius på 1500 meter (jaktfalk og kongeørn), men flere har avstandskrav på 1000 meter. Det må i dette tilfellet undersøkes om de 10 – 15 fugleartene det dreier seg om, har tilhold langs skuterløypa. Det er kjent at det er mye fjellrype og lirype langs de foreslåtte traseene. Dette er arter karakterisert å ha særlig stor forvaltningsinteresse. Reindrifta vil i tillegg bli vanskeliggjort i et stort og sårbart område. Reindriftsnæringa på Fosen er presset gjennom inngrep fra storsamfunnet. Forstyrrelser med økende snøskuterkjøring vil skape uro for reinen på en svært sårbar tid av året. Flyttinger av rein vil bli vanskeliggjort. Det fins både flyttlei og oppsamlingsområde for rein i flere deler av området. Og det er beite sommer, høst og vinter. Retningslinjene for støy i arealplanleggingen angir at støy er uønsket i stille naturområder og angir 35 – 40 dB som en generell retningslinje. Det skal vises forsiktighet i tidligere stille områder, når det angår relativt mange, når det angår barn og unge og i åpent landskap. Med det støynivået en samling av snøskutere medfører må dette da resultere i at en antagelig må legge slike snøskuterløyper i berørte områder med allerede eksisterende inngrep ved veg osv. og ikke i uberørt natur. I det åpne fjellterrenget vil influensområdet utgjøre minst 3 – 4 km til hver side. Et slikt støybelte inn mot hjertet, eller indrefiletten av Fosen, vil medføre at mesteparten av det tilgjengelige fjellarealet mellom FV 715 til Roan og Selavegen mot Folla foss blir berørt av influensområdet. Det vil bli uheldig for bl.a. det allmenne friluftslivet, naturmiljøet og reindriftsnæringa. Fosen er egentlig for smalt til å etablere slike løyper i det åpne fjellandskap. Både i Fjellogen og Naturmangfoldloven er det bestemmelser om å ta vare på miljøet på en bærekraftig måte. Vi vil sterkt fraråde en ny permanent løype for fornøyelseskjøring med snøskuter, både i den eksisterende midlertidige løypa og i nye traseer som foreslått.	

Forskrift om snøskuterløyper, Åfjord kommune

Høringspart og merknad	Vurdering
Eldrerådet 23.03.21 Eldrerådet ser positivt på utvidelsen av snøskuterløypa, da en utvidelse vil gjøre det lettere for eldre og folk med nedsatt funksjonsevne å benytte seg av snøskuterløypa.	Tas til orientering
Johan Østerås 05.03.21 og 06.03.21 Trasé 2 og 3 går gjennom og følger vanligste skiløype til dåpma. Dette er et regionalt viktig område for skigåing. Man bør ikke blande motorsport og skigåing. Det forringer området i vesentlig grad for skigåere og stille friluftsliv. En trasé starter på momyr. Denne passerer momyrvatnet og Perenget. Dette er kjerneområder for tradisjonelt friluftsliv og mosjon som isfiske, skigåing i oppkjørte løyper, trening av fuglehunder, og generell skileik for innbyggere fra hele Fosen. Kvaliteten av området vil bli vesentlig dårligere for slike aktiviteter med en scooterløype, og støyen det medfører. Videre går løypa over mot Bytjønna, og svinger mot Skurvvatnet. De siste kilometerne mot Skurvvatnet er scooterløype sammenfallende med skiløype. Skiløypa til dåpma er brukt av svært mange fra hele Fosen utover seinvinteren. Slik løypa har vært til nå, hvor den har gått fra Stjern til Botnstua, har ikke konfliktnivå mellom tradisjonelt friluftsliv og snøscootere vært stort. Dette vil endre seg markant med forslagene som ligger på bordet. Dette i kombinasjon av at store områder er bygd ned av vindmøller og kraftgater i kommunen, gjør at områder for tradisjonelt friluftsliv er drastisk redusert.	Tas til orientering